

per vos, la gloria es la vida:
 per mi, Santa-Pau ho es tot!
 —Dels meus passats per la liansa,
 sou Baronesa.—¡Ay de vos,
 si del amor à la patria
 deu al fill semblants llissóns!
 —Morir es viurer, si 's logra
 elucà 'ls ulls baix sos pendóns.
 —Mes, no lluny, en terra estranya
 que no 'ns estima ni ens vol
 y ens fa mes trista, mes negra,
 molt mes horrible la mort...
 Aneu, aneu à la guerra,
 aneuhi ab lo fill y tot;
 mes... ¡ay, torneune ben prompte!
 mes... ¡ay, no 'n torneu pas sol!...

II

Lo mur de Vila d' Iglesias,
 qu' es de Sardenya un bell lloch,
 be l' aguanta la escòmesa
 del exèrcit de Aragó.
 Prop d' un any que 'l seti dura,
 talment à combat per jorn;
 tossuts los aragonesos,
 los sarts mes tossuts y tot
 y en assalts y coratjadas,
 tant uns com altres prou bons.
 N' Huch de Santa-Pau te fama
 de ser lo primer de tots,
 al devant en la embestida,
 al derrera en lo retòrn
 y en lo cim de la muralla,
 lo jorn del assalt mes fort.
 Sou fill, que may d' èll s' allunya,
 n' aprofita las llissóns,
 mal fent ja tomba 'l pare,
 tomba 'l fill ferit de mort;
 y els victors de la host triofanta
 han d' escoltarlos abdós,
 de sang enemiga y pròpia
 malgeyents en negre toll.
 —¡Ay de mi, mareta meva,
 que 'm mancan los teus petóns!...
 —Ditxós qui alcanza en la falda
 de la gloria un bon redós.
 —Si de Santa-Pau logressa
 comensar lo derrer son

sentint brandir las campanas,
 sentint la tendra oració
 d' aquells qu' estimém y ens ploran,
 que 'us posarian al front
 l' adieu del cor, ab sos llabis
 plens de mel y plens de foch...

La veu del fill, que se 'u acaba,
 va perdent la vibrantó;
 lo pare, que se 'u adona,
 vol trovàrseli mes prop,
 pega alenada, arrossegas,
 descansa... y torna de nou
 —¡Galcerà!... ¡fill meu!...—allarga
 la ma, ja 'l toca... no 's mou!
 mes, respira... sí, respira!
 —Poguéis ab mon alé jo,
 ab tot lo meu, una mica
 doñarten que sigués prou
 perque à Santa-Pau puguesses
 retornar un altre cop...
 ¡Fill meu! ¡Galcerà!—concentra
 tot lo coratge que pot:
 aixeca 'l cap: en los llabis
 de son fill deixa un petó
 y aquest, com si à la besada
 sentís arribarli al cor,
 quelcóm d' allà aquellas terras
 hont obria 'ls ulls al mon,
 gemega, somriu, estiras,
 fa ¡Jesús!... y queda mort,
 mentres de Vila d' Iglesias
 s' ampara triofanta l' host,
 al bell espetech dels victors
 fent música 'l só dels corns.

III

De tota la baronia
 als cloquers tocan à morts,
 lo Baró n' es de tornada,
 Santa-Pau vesteix de dol.
 Mossen Huch corra à la cambra
 hont te la mitat del cor,
 n' hi trova la Baronesa
 desfeta en un mar de plors;
 no gosa dirli paraula,
 ella ni miral tant sols,
 un nus los estreny la gola
 y una abraçada els confón.